

EU nieuwsbrief 2016–2017 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van de nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

■ Nieuws van de Instellingen | 2

De Let Valdis Dombrovskis is de nieuwe Commissaris verantwoordelijk voor financiële diensten. Vanwege het aangekondigde vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU, is besloten dat zij af zullen zien van hun voorzitterschap dat gepland stond van juli–december 2017.

■ Solvency II | 2

De Commissie heeft zich voorgenomen om in 2018 de Solvency II (SII) gedelegeerde verordening op bepaalde punten te herzien. Daartoe heeft ze EIOPA om technisch advies gevraagd. Daarna wil de Commissie de SII richtlijn zelf herzien in 2020.

■ Kapitaalmarktenunie | 4

De Europese Commissie heeft opgeroepen tot een versnelling van de Kapitaalmarktenunie (CMU). Verschillende nieuwe initiatieven zijn onderweg en de Prospectus- en Securitatie initiatieven boeken vooruitgang.

■ Pensioenen | 5

De IORP II richtlijn is formeel aangenomen. Het voornemen van de Commissie om een Europees raamwerk voor (privé)pensioenen te ontwikkelen wordt verder vormgegeven.

■ Richtlijn verzekeringsdistributie | 5

Het voorbereidend werk met betrekking tot de technische regels van de verzekeringsdistributierichtlijn schiet langzaam op (gedelegeerde handelingen, technische uitvoeringsnormen, richtsnoeren).

■ Consumentenbescherming | 6

De Europese Commissie en de Europese toezichtautoriteiten blijven consumentenbescherming hoog in het vaandel dragen. De Commissie werd teruggefloten op een technische norm van de PRIIPs richtlijn en heeft de invoering nu op de valreep uitgesteld.

■ Europese agenda | 8

■ Afkortingen en begrippen | 9

Nieuws van de Instellingen

[naar top](#)

De Let Valdis Dombrovskis is de nieuwe Commissaris verantwoordelijk voor financiële diensten. Vanwege het aangekondigde vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU, is besloten dat zij af zullen zien van hun voorzitterschap dat gepland stond van juli–december 2017.

Met ingang van 16 juli heeft Valdis Dombrovskis, [de verantwoordelijkheden](#) van voormalig Commissaris Jonathan Hill overgenomen. Dombrovskis is voormalig president van Letland en vice-voorzitter van de Europese Commissie, verantwoordelijk voor de Euro en Sociale Dialoog. Na de Brexit is Lord Hill uit de Commissie getreden. De nieuwe Commissaris voor Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie (FISMA), Dombrovskis ontving in september [een aanvullende missiebrief](#) van President Juncker. Vlak nadat Lord Hill de Commissie verliet, publiceerde DG FISMA [haar activiteitenrapport van 2015](#). Op 9 november gaf Dombrovskis in het kader van de 'Structured Dialogue' een speech over de versterking van de financiële sector aan de leden van de ECON Commissie.

De Raad heeft [de volgorde van de voorzitterschappen](#) gewijzigd door middel van een Raadsbesluit. Dit was nodig omdat Groot-Brittannië haar ingeplande voorzitterschap niet op zich neemt, vanwege het nakende vertrek uit de Europese Unie. Estland schuift op in het schema en zal het Brits voorzitterschap overnemen.

De Europese Commissie presenteerde haar derde jaarlijkse werkprogramma op 25 oktober 2016: 'Delivering a Europe that protects, empowers and defends.' Het richt zich met name op het vervullen van de tien prioriteiten uit de Politieke Richtlijnen om de grootste uitdagingen die Europa kent aan te stippen. Het werkprogramma legt [21 kerninitiatieven](#) voor ((zoals een raamwerk voor een EU persoonlijk pensioenproduct (wetgevend, inclusief effectbeoordeling, Art 114 TFEU)). Het bevat ook [18 REFIT voorstellen](#). Om te verzekeren dat haar doelstellingen worden bereikt, heeft het werkprogramma [34 prioritaire lopende voorstellen](#) geïdentificeerd die de Commissie in de laatste twee jaar heeft opgesteld en die wachten op afronding binnen de besluitvormingsprocedure.

[naar top](#)

Solvency II

De Commissie heeft zich voorgenomen om in 2018 de Solvency II (SII) gedelegeerde verordening op bepaalde punten te herzien. Daartoe heeft ze EIOPA om technisch advies gevraagd. Daarna wil de Commissie de SII richtlijn zelf herzien in 2020.

Level 1 – Solvency II

Volgens [de Europese Commissie](#) zijn de SII en de Omnibus II (OII) richtlijnen volledig omgezet in alle 28 lidstaten. Er zijn wel nog inbreukprocedures aanhangig tegen een aanzienlijk aantal lidstaten waaronder Nederland voor onder andere te late omzetting.

Er is eveneens controverse over een mogelijke herziening van de ultimate forward rate (UFR) methodologie (artikel 77a van de richtlijn). Op 15 november schreef ECON-voorzitter Roberto Gualtieri (S&D, IT) een brief aan de voorzitter van EIOPA, Gabriel Bernardino, waarin hij zegt dat de UFR pas kan herzien worden op 1 januari 2021 en dat de UFR geen deel kan uitmaken van de eerstvolgende herziening. Het EP benadrukt verder de noodzaak van een volledige impactevaluatie.

De raad van toezichthouders van EIOPA heeft inmiddels de beslissing uitgesteld naar 2017. De Commissie had reeds aangegeven geen groot voorstander te zijn van een herziening van SII, aangezien de richtlijn pas recentelijk is geïmplementeerd en er nog geen jaar voorbij is gegaan.

Ondertussen geeft EIOPA prioriteit aan de monitoring van interne modellen, met nadruk op de consistentie van bijvoorbeeld de behandeling van de staatsschuld, of nog het modelleren van de volatiliteitsaanpassing. [Recent heeft Commissaris Dombrovskis gezegd](#) dat "deze is gepland voor 2020. De herziening zal zich focussen op lange termijn garantiemaatregelen. Zij zal beoordelen of deze maatregelen effectief de lange-termijn verzekeringen zoals levensverzekeringen ondersteunen".

EIOPA's Bernardino verwees echter naar een andere datum, 2021: "De herziening van SII moet het gestructureerde proces volgen dat in de wetgevende teksten staat: tegen 2018 de herziening van de SCR en tegen 2021 de herziening van het volledige regime, inclusief de behandeling van de lange termijn garanties." EIOPA stelt verder voor om de SII herziening van 2021 te gebruiken om een macroprudentieel kader voor verzekeringen te integreren in SII. [De Europese Commissie denkt ook na](#) over de integratie van vereisten met betrekking tot het macroprudentieel risico in het Europees financiële toezichtkader.

Level 2 – Gedelegeerde verordening

In juli van dit jaar heeft de Europese Commissie bij EIOPA [een verzoek](#) ingediend voor technisch advies over de herziening van specifieke items in de SII gedelegeerde verordening. De Commissie vraagt EIOPA om te werken aan vereenvoudigde rekenmethodes voor verzekeraars die daardoor de rapportage vereisten makkelijker zouden maken (3 items) en ook te werken aan de verwijdering van onbedoelde technische tegenstrijdigheden (14 items). De Commissie wil dit advies tegen oktober 2017 ontvangen.

De Commissie lijkt de herziening ook voor iets anders te willen gebruiken. Dombrovskis zei: "We willen de beoordeling ook gebruiken om andere beleggingscategorieën te identificeren, waarin kapitaalvereisten verminderd kunnen worden, zo het bewijs dat toelaat. We overwegen bijvoorbeeld of er ook aanpassingen kunnen gemaakt worden voor onderhands geplaatste schuld en voor private equity."

EIOPA heeft ondertussen aangegeven dat een advies tegen 31 oktober 2017 niet haalbaar is, maar dat het eind februari 2018 zal worden. In de komende maanden zal EIOPA een raadpleging houden over haar voorstel van advies.

Het aanvullende technische advies, dat de Commissie afgelopen oktober vroeg aan EIOPA over de mogelijke uitbreiding van de definitie van infrastructuuractiva voor "infrastructure corporates", is afgeleverd. EIOPA gaf dit advies aan de Commissie eind juni 2016. Volgens Steve Ryan, adjunct-hoofd van de Verzekerings- en Pensioenafdeling van EIOPA, is een voorstel tot wijziging van de SII gedelegeerde verordening eind maart 2017 te verwachten.

Level 2 – ITS

De technische uitvoeringsnormen ([ITS](#)) voor de procedures voor de goedkeuring van de overgangsmaatregelen voor de onder module aandelenrisico's is begin september 2016, met enkele maanden vertraging, goedgekeurd.

Begin oktober 2016 heeft de Commissie [de ITS met betrekking tot de mapping van kredietbeoordelingen](#) van externe kredietbeoordelingsinstellingen voor kredietrisico over een objectieve schaal van kredietkwaliteitscategorieën aangenomen. Deze ITS laat toe de externe kredietbeoordeling te herleiden naar een objectieve schaal van kredietkwaliteitsstappen.

Naar aanleiding van de wijziging van de SII gedelegeerde verordening, die investeringen in infrastructuur introduceerde en die de specifieke behandeling van EuSEFs, EuVEcAs uitbreidde tot ELTIFs, heeft EIOPA voorgesteld de rapportage templates aan te passen aan deze wijzigingen. De uitvoeringsverordening (EU) [2016/1868](#) van de Commissie van 20 oktober 2016 tot wijziging en rectificatie van uitvoeringsverordening (EU) [2015/2450](#) tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen met betrekking tot de templates voor de indiening van informatie bij de toezichthoudende autoriteiten in overeenstemming met Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad, werd uiteindelijk gepubliceerd op 21 oktober 2016.

Level 3 – Richtsnoeren

Er zijn door EIOPA geen nieuwe richtsnoeren uitgebracht in 2016.

European Solvency II Law

Het volledige Europees Solvency II juridische kader is nu beschikbaar in één wetboek. Lieve Lowet, partner van ICODA European Affairs, compileerde [het 2016 European Solvency II law boek](#). De publicatie is beschikbaar als e-bookversie en gedrukt.

Relevante technische informatie voor actuarissen

10 november 2016 [publiceerde](#) de Commissie de Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1976 tot vaststelling van technische informatie voor de berekening van de technische voorzieningen en het kernvermogen voor rapportering met referentiedata vanaf 30 september tot en met 30 december 2016.

De maandelijkse versie van de symmetrische aanpassing van het kapitaalvereiste op equity [is hier te vinden](#). De laatste dateert van oktober 2016.

[Nieuw achtergrondmateriaal](#) (technische documentatie, codering, volatiliteitsaanpassingen...) zijn eind september gepubliceerd door EIOPA. De laatste versie van de technische informatie over de risicovrije rentetermijnstructuur (RFR) is gepubliceerd op 9 november 2016.

EIOPA – Werkprogramma 2017 : Solvency II

In EIOPA's [Jaarlijkse Werkprogramma 2017 of Single Programming Document](#), een must-read, gepubliceerd op 6 oktober 2016, stelt EIOPA dat "de introductie van Solvency II ervoor zal zorgen dat gedetailleerde en geharmoniseerde informatie per verzekeringsonderneming voor EIOPA beschikbaar wordt. Dit zal de manier waarop EIOPA haar taken uitvoert op het gebied van financiële stabiliteit, monitoring van de markt en verspreiding van data, totaal veranderen. Door SII worden aan EIOPA ook specifieke taken toevertrouwd die te maken hebben met de verwerking en analyse van grote hoeveelheden gegevens, zoals de bepaling van de risicovrije rentecurves (RFR). Het informatiekader dat voor deze taken nodig is zal bestaan uit Registers, een Central Repository en Business Intelligence projecten."

De Europese Commissie heeft opgeroepen tot een versnelling van de Kapitaalmarktenunie (CMU). Verschillende nieuwe initiatieven zijn onderweg en de Prospectus- en Securitatisatie initiatieven boeken vooruitgang.

De CMU is een belangrijke bouwsteen van het Investeringsplan voor Europa van de Europese Commissie. Het tracht bedrijven toegang te geven tot alternatieve en meer diverse bronnen voor financiering. Doel is om het financiële systeem van Europa stabiel te maken en om kapitaal vrijer te laten bewegen binnen de Interne markt. De CMU gaat vanaf eind 2019 van start. Ter gelegenheid van Juncker's 2016 State of the Union-toespraak in het Europees Parlement, heeft de Europese Commissie een aantal stappen om de afronding van het CMU te versnellen uiteengezet in een mededeling: '[Capital Markets Union- Accelerating Reform](#)'. Dit is een vervolg op de '[Commission Action Plan on the Capital Markets Union](#)'. Een tussentijds overzicht van de CMU staat gepland voor 2017.

Prospectusrichtlijn

De Europese Commissie heeft [de nieuwe prospectusrichtlijn](#) voorgesteld op 30 november 2015. De conceptversie van de richtlijn is gericht op het verminderen van één van de belangrijkste wetgevende obstakels waarmee bedrijven worden geconfronteerd bij de uitgifte van aandelen en obligaties. De voorgestelde richtlijn tracht administratieve verplichtingen te vereenvoudigen en tegelijkertijd te verzekeren dat beleggers goed geïnformeerd blijven. Het Europees Parlement heeft het rapport van Peter Jezek (ALDE, CZ) in september 2016 goedgekeurd en momenteel is de richtlijn in trilog bespreking.

Securitatieverordening

Een ander belangrijk CMU initiatief is een beter Europees kader voor securitisaties ([COM/2015/0472](#)). Dit is een pakket van twee wetgevingsvoorstellen, bedoeld om de markt van eenvoudige, transparante en gestandaardiseerde securitisaties nieuw leven in te blazen. Securitatie of effectisering is een financiële techniek waarbij activa worden samengevoegd en verkocht als verhandelbare securities (effecten). Het initiatief zal toestaan dat securitatie functioneert als een financieringsmechanisme voor de Europese markt, terwijl de veiligheid voor beleggers gewaarborgd wordt. Het initiatief bestaat uit twee wetsvoorstellen. Één daarvan is een voorstel om een Securitatie verordening (STS) te creëren en het andere is een voorstel om de Capital Requirements verordening (CRR) te wijzigen. De raadsbesprekingen betreffende het securitatievoorstel zijn afgerond. De Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) is op 8 december 2015 akkoord gegaan met de algemene benadering. De Raad wacht op het Europees Parlement om haar procedure af te handelen. De STS rapporteur is Paul Tang (S&D, NL). De rapporteur van het CR voorstel is Pablo Zalba Bidegain (EPP, ES).

Groenboek financiële retaildiensten

ECON heeft op 12 oktober 2016 het initiatiefrapport '[Report on the Green Paper on Retail Financial Services](#)', van parlementslid Olle Ludvigsson (S&D, SE), aangenomen. Het rapport moet dienen als reactie van het Europees Parlement op het Groenboek van de Europese Commissie. Het Financiële Retaildiensten Actieplan van de Commissie wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2017.

Europese durfkapitaalfondsen verordeningen

De Europese Commissie heeft amendementen voorgesteld aan de verordeningen inzake Europese durfkapitaalfondsen (EuVECA) en Europese sociaalondernemersfondsen (EuSEF). [Het voorstel](#) heeft als doel de al bestaande wetgeving, betreffende EuVECA en EuSEF, te verbeteren. Deze durfkapitaalfondsen steunen jonge en innovatieve ondernemingen. Ook bedrijven die de intentie hebben om een positieve sociale impact na te laten, kunnen gebruik maken van deze fondsen. Het voorstel zal de verordeningen wijzigen op drie manieren: meer fondsenmanagers die in aanmerking komen om deze fondsen te beheren; het vergroten van het bereik van de bedrijven waarin geïnvesteerd kan worden door de EuVECA fondsen; en het gemakkelijker en goedkoper maken van de registratie en grensoverschrijdend verkoop van deze fondsen. De ECON rapporteur is Sirpa Pietikainen (ALDE, FI). De ECON stemming staat gepland voor 22 maart 2017. [Een compromisvoorstel](#) van de voorzitter van de Raad van de Europese Unie is gepubliceerd op 24 oktober 2016.

Call for Evidence

Het eerste feitelijke overzicht van de bijdragen van de '[Call for Evidence](#)' is nu beschikbaar. Vijftig reacties kwamen van verzekeringsrespondenten en dertig reacties kwamen van pensioenvoorzieningsrespondenten. Over het geheel genomen betwisten de belanghebbenden de hervormingen van de laatste jaren niet en velen van hen hebben, de voordelen van de nieuwe regels benadrukkend, hun steun geuit. Sommigen echter concludeerden dat de wetgeving niet voldoende evenredig is, dat het de beschikbare financiering belemmert en dat de nalevingslast te zwaar is.

Hervorming bankwezen

De Commissie heeft op 23 november 2016 een breed pakket van hervormingen voorgesteld om de veerkracht van de banken in de EU verder te versterken. Het bouwt voort op de bestaande EU-regels voor banken en wil de regelgevingsagenda van na de crisis vervolledigen door ervoor te zorgen dat het regelgevingskader de resterende problemen voor de financiële stabiliteit aanpakt en door te verzekeren dat banken de reële economie kunnen ondersteunen. De voorstellen bevatten de volgende kernelementen:

1. Maatregelen voor een grotere veerkracht van de EU-instellingen en ter bevordering van de financiële stabiliteit.
2. Maatregelen voor een betere kredietverleningscapaciteit van banken ter ondersteuning van de economie in de EU.
3. Maatregelen ter bevordering van de rol van banken bij het verwezenlijken van diepere en meer liquide Europese kapitaalmarkten ter ondersteuning van de oprichting van een kapitaalmarktenunie.

De IORP II richtlijn is formeel aangenomen. Het voornemen van de Commissie om een Europees raamwerk voor (privé)pensioenen te ontwikkelen wordt verder vormgegeven.

Aanvullende pensioenen – IORP II

24 november gaven de leden van het Europees Parlement hun goedkeuring aan het in juni, met de lidstaten en met de Europese Commissie, bereikte akkoord over het wijzigingen van de IORP-richtlijn. Nieuw in de regels is dat pensioenuitvoerders, die de portfolio naar het buitenland willen verhuizen, eerst goedkeuring moeten verkrijgen van een meerderheid van de leden en begunstigden. Daarna kunnen ze een verzoek voor toestemming indienen bij de nationale toezichthouder. Alleen als die heeft ingestemd kan een toelatingsverzoek worden ingediend in een andere lidstaat.

De herziene richtlijn wordt begin 2017 officieel gepubliceerd. Vanaf dat moment zal ook de implementatietermijn voor omzetting in de nationale wetgeving van de lidstaten aanvangen. Nederland heeft 24 maanden de tijd om de nieuwe richtlijn te implementeren. Het precieze tijdstip waarop deze omzetting voltooid moet zijn, is afhankelijk van de datum waarop de richtlijn in het Publicatieblad wordt gepubliceerd. Geen verdere gedelegeerde maatregelen, RTS of ITS worden voorzien in de richtlijn.

EIOPA – Werkprogramma 2017 – IORP II

4 oktober 2016 produceerde EIOPA haar eerste '[Single Programming Document](#)' in overeenstemming met de nieuwe voorschriften van de Commissie. Op het gebied van pensioenen richt EIOPA zich op het bouwen van de kwaliteit en beschikbaarheid van data die essentieel is voor het ontwikkelen van betrouwbare wetgeving, aansluitend op zowel het karakter als de belangen van de pensioensector. EIOPA speelt verder ook een essentiële rol in de implementatie van de IORP richtlijn, voornamelijk met betrekking tot risico management; governance; informatieverlening aan leden en belanghebbenden; en grensoverschrijdende activiteiten. Nader beleidswerk wordt ondernomen op zowel het gebied van het Holistic Balance Sheet als privé pensioenen.

Track and Trace Your Pension in Europe

Het eindrapport van het '[Track and Trace Your Pension in Europe](#)' (TTYPE) project toont aan dat een grensoverschrijdende Europese Tracking-Service (ETS) haalbaar is. Het succes van een dergelijke ETS is afhankelijk van de welwillendheid van zowel aanbieders als nationale tracking-services om zich daarbij aan te sluiten. Op basis van de resultaten van het eindrapport heeft de Europese Commissie aan het TTYPE project gevraagd om verdere stappen in de richting van de totstandkoming van een ETS te zetten.

Pan-Europees Privé Pensioen Product

Als onderdeel van het CMU Actie Plan, beoordeelt de Commissie de argumenten voor het ontwikkelen van een beleid dat het opzetten van een systeem van Europese privé pensioenen faciliteert. De Commissie beoogt individuen aan te moedigen meer te sparen in privé pensioenen en daarbij voldoende inkomsten te garanderen voor pensioenering. Meer investeringen in privé pensioenen kunnen tevens bijdragen aan een sterkere interne kapitaalmarkt vanwege een vergroting van beschikbare fondsen om de economie te financieren.

27 juli 2016 heeft de Commissie een raadpleging uitgegeven: 'Kapitaalmarktunie: actie voor een potentieel EU raamwerk voor privé pensioenen'. Deze is gesloten op 31 oktober 2016. De raadpleging bouwt voort op voorafgaand werk van de Commissie en EIOPA inzake privé pensioenen. Door middel van de raadpleging wordt vastgesteld hoe de huidige obstakels op de privé-pensioenmarkt aan te pakken. Verder draagt de raadpleging bij aan het beoordelen van de haalbaarheid van een mogelijk EU beleid op het gebied van privé pensioenen.

Als aanvulling op de raadpleging heeft de Europese Commissie op 24 oktober 2016 een openbare hoorzitting georganiseerd over privé pensioenen. De titel luidde: 'Op weg naar een pan-Europees pensioenproduct?' Vicepresident Dombrovskis zei in zijn toespraak dat "Al dit werk, en dan voornamelijk onze analyse van de reacties op de raadpleging en de hoorzitting van vandaag, geeft ons de basis die we nodig hebben om dit project voort te zetten. Het geeft ons de mogelijkheid om vast te stellen of wetgeving nodig is en, indien dit het geval is, welke vorm deze moet aannemen. Onze focus zal zijn om simpele en flexibele oplossingen te vinden voor klanten en aanbieders van pensioenen en om het opnemen van veilige privé pensioenen te stimuleren. Deze zullen fungeren als een aanvulling en niet als een vervanging van staats- en aanvullende pensioenen."

In het werkprogramma voor 2017 stelt de Commissie als [één van de 21 hoofddoelstellingen](#) een raamwerk voor een EU privé pensioenproduct voor.

Richtlijn verzekeringsdistributie

Het voorbereidend werk met betrekking tot de technische regels van de verzekeringsdistributierichtlijn schiet langzaam op (gedelegeerde handelingen, technische uitvoeringsnormen, richtsnoeren).

De richtlijn verzekeringsdistributie ([IDD](#)), die voor 23 februari 2018 moet worden omgezet in nationale wetgeving, regelt de manier waarop verzekeringsproducten worden verkocht. De richtlijn stelt vereisten vast die betrekking hebben op de informatievoorziening aan consumenten voorafgaand aan het ondertekenen van een verzekeringscontract; de bedrijfsvoering en transparantieregels voor distributeurs. Tevens verheldert de richtlijn de procedures en regels voor grensoverschrijdende handel. Verder bevat de richtlijn regels voor het toezicht op- en het bestraffen van verzekeringsdistributeurs wanneer zij de bepalingen van de richtlijn schenden. De IDD is een richtlijn die minimale harmonisatie beoogt. 'Dit houdt in dat, wanneer de lidstaten de richtlijn omzetten in nationaal recht, zij hierbij niet minder kunnen doen dan wat vereist is door de richtlijn, maar dat zij wel aanvullende maatregelen mogen invoeren als zij het nodig vinden om hun consumenten additioneel te beschermen.' ([BIPAR](#))

Om de omzetting en toepassing van de IDD te ondersteunen is de Europese Commissie bevoegd om technische regels op te stellen die de richtlijn op een aantal punten verder uitwerken. Deze punten zijn: toezicht op producten- en governancevereisten (POG) (artikel 25 IDD), belangenconflicten (artikel 26-27 IDD), 'inducements' (artikel 29 IDD), en beoordeling van de geschiktheid en adequaatheid, en verslaglegging aan klanten (artikel 30 IDD). Om die gedelegeerde handelingen op te stellen, heeft de Commissie EIOPA gevraagd om voor februari 2017 een technisch advies te leveren aangaande deze onderwerpen. EIOPA heeft over die punten tijdens de laatste maanden belanghebbende partijen geconsulteerd.

Ter voorbereiding van een technische uitvoeringsnorm over de uitwerking van artikel 20 IDD, heeft EIOPA op 1 augustus 2016 een raadpleging uitgegeven inzake de gestandaardiseerde presentatievorm van het informatiedocument over het verzekeringsproduct (IPID). De raadplegingsperiode liep tot 24 oktober 2016. EIOPA wordt geacht het voorstel voor de gestandaardiseerde presentatievorm voor 23 februari 2017 bij de Commissie in te dienen, daarna is de Commissie aan zet.

De IDD voorziet in artikel 30(7) in de ontwikkeling van richtsnoeren voor de beoordeling van op verzekeringen gebaseerde investeringsproducten (IBIPs) die een structuur hebben die zodanig is dat klanten de daaraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, de zogenaamde complexe producten. De deadline voor het ontwikkelen van deze richtsnoeren is 23 augustus 2017.

Consumentenbescherming

naar top

De Europese Commissie en de Europese toezichtautoriteiten blijven consumentenbescherming hoog in het vaandel dragen. De Commissie werd teruggefloten op een technische norm van de PRIIPs richtlijn en heeft de invoering nu op de valreep uitgesteld.

In zijn eerste speech voor de ECON commissie vermeldde vicepresident Dombrovskis dat 'het aanbieden aan consumenten van zowel een grotere keuze als een betere kwaliteit van financiële retaildiensten een prioriteit voor de Commissie blijft.' [In september](#) herhaalde hij dit mantra: "Niets zal onze focus verminderen op het versterken van consumentenbescherming en het aanpakken van de resterende risico's in het financiële systeem."

PRIIPs

Omwille van het verwerpen van de regelgevende technische standaarden inzake het essentiële informatiedocument heeft de Europese Commissie op 9 november 2016 een voorstel aangenomen: Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten wat betreft de datum van toepassing ervan.

Het vertraagt de toepassingsdatum van de PRIIPs verordening naar 1 januari 2018 in plaats van 1 januari 2017. Verschillende belanghebbende partijen hadden de Commissie al herhaaldelijk gemeld dat het materieel onmogelijk en gewoon onrealistisch was voor makers en distributeurs van PRIIPs om de oorspronkelijke 31 december 2016 deadline te halen met een toepassingsdatum van 1 januari 2017. Het uitstel zal er ook voor zorgen dat er meer tijd beschikbaar is om oplossingen te vinden voor de nog openstaande vragen in het PRIIPs KID RTS dossier (zie hieronder).

Na de verwerping door het EP van de KID RTS, hadden [verschillende lidstaten](#) er bij de Commissie reeds op aangedrongen de verordening uit te stellen.

Tijdens de stilzwijgende procedure in het kader van de raads werkgroep financiële diensten, die op 15 november 2016 eindigde, heeft geen enkele delegatie bezwaar aangetekend tegen de verschuiving van de invoeringsdatum. Deze positie zal in een volgende COREPER vergadering worden bevestigd. Rapporteur Pervenche Berès (S&D, FR) heeft haar rapport op 16 november 2016 voorgesteld. Dit rapport zal nu in sneltreinvaart door het Parlement gaan – de plenaire stemming hierover staat geagendeerd op 1 december 2016 – om nog voor het einde van het jaar in het publicatieblad te kunnen verschijnen.

Regelgevende technische standaards inzake het essentiële informatiedocument

De verordening inzake 'essentiële informatiedocumenten voor verpakte retail beleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten' (PRIIPs), introduceert voor PRIIPs een gestandaardiseerd en vereenvoudigd essentieel informatiedocument (KID): Het doel is de vergelijking tussen de verschillende PRIIPs producten te vergemakkelijken. De Commissie stelde in juni een gedelegeerde verordening voor, waarin de regelgevende technische standaarden (RTS) werden vastgesteld voor de presentatie, inhoud, beoordeling en herziening van de KID, tezamen met de voorwaarden waaraan aanbieders moet voldoen om deze documenten te verstrekken. Dit ontwerp voor de gedelegeerde verordening werd geleverd in april 2016, gebaseerd op gezamenlijk advies van de drie ETA's.

In een onvoorziene actie heeft het Europees Parlement zowel in ECON als tijdens een plenaire vergadering bijna unaniem het ontwerp RTS verworpen. De reden was dat de wetgeving zowel misleidend als foutief is en waarschijnlijk geld zal kosten aan investeerders.

Het Parlement uitte haar verontrusting over de voorgestelde methodologie voor de berekening van toekomstige prestatie scenario's, het gebrek aan duidelijkheid gerelateerd aan de behandeling van producten met meerdere opties en dat door een gebrek aan gedetailleerde begeleiding inzake het begripelijkheidswaarschuwingmechanisme een serieus risico kan ontstaan dat de regels inconsistent worden geïmplementeerd binnen de interne markt. Deze onderdelen waren reeds als omstreden gemarkeerd.

De Raad was ook op weg om het ontwerp van KID RTS te verwerpen. Negentien lidstaten (BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, LU, MT, PT, SI, SK en GB) of 59,49% van de totale EU bevolking, hadden tijdens de zomer via de stilzwijgende procedure hun intenties kenbaar gemaakt om het ontwerp van gedelegeerde handeling te verwerpen. Maar zover heeft het niet hoeven komen omdat het EP de kastanjes al uit het vuur haalde.

De Commissie moet nu een nieuwe RTS voorstellen waarin de zorgen van het Parlement verwerkt zijn. Zij heeft daartoe al aan de 3 ETA's een nieuw aanvullend technisch advies gevraagd in de vorm van een opinie in haar brief van 10 november 2016. In zes weken tijd (volgens artikel 10(1) van de ETA verordeningen) wil de Commissie een herzieningsvoorstel hebben over de behandeling van multi-optie PRIIPs; een vierde prestatiescenario (beleggers kunnen ook geld verliezen); en het uitwerken van criteria voor een consistent gebruik van de begripelijkheidswaarschuwing (comprehension alert). Daarnaast nodigt de Commissie de ETA's ook uit om richtsnoeren te ontwikkelen over de praktische toepassing van kredietrisico beperkende factoren voor verzekeraars. Of 23 december 2016 haalbaar is voor een gezamenlijke opinie is zeer de vraag. Een herziene versie van de PRIIPs RTS is misschien mogelijk in de lente van 2017.

Product interventie volmachten

De Commissie heeft bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/1904 van 14 juli 2016 tot aanvulling van Verordening (EU) nr 1286/2014 (de PRIIPs verordening) criteria en factoren uitgewerkt die de ETA's moeten nagaan in het kader van productinterventie (uitwerking van artikel 16(2)). Voor EIOPA worden deze criteria en factoren uitgebreid gedetailleerd vormgegeven in een machtiging tot een tijdelijke product interventie in verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten. Dit betekent dat EIOPA mag optreden wanneer het op de markt brengen, de distributie of verkoop van bepaalde verzekeringen op basis van beleggingsproducten een aanzienlijke zorg of een bedreiging voor de bescherming van de belegger creëert. EIOPA mag ook optreden indien een dergelijke handelswijze een bedreiging vormt voor het ordelijk functioneren van de financiële markten, of indien daardoor de financiële stabiliteit van het geheel of een deel van het financiële systeem van de Unie bedreigt wordt.

Automatisering in Financieel Advies

De ETA's constateren een toename van de digitalisering van financiële diensten binnen de bank-, verzekerings- en effectensector. Van belang is het fenomeen van automatisering in financieel advies, ofwel 'robo advies'. Robo advies gaat over de verschillende manieren waarop consumenten geautomatiseerde hulpmiddelen (websites) gebruiken om financieel advies te ontvangen, soms zonder enige menselijke tussenkomst. In december 2015 hebben de drie ETA's een gezamenlijk discussiedocument opgesteld inzake automatisering in financieel advies met een deadline voor commentaar op 4 maart 2016. [De drie ETA's hebben hierop meer dan 50 antwoorden](#) ontvangen, onder andere van de AAE. Na analyse hiervan zijn de ETA's nu aan het afwegen of verdere sector-overschrijdende maatregelen gerechtvaardigd of nodig zijn. Het grote aantal reacties toont aan dat dit een belangrijk onderwerp is voor meerdere marktpartijen.

Gemeenschappelijke consumentenbeschermingsdag

Het gezamenlijk comité van de ETA's hield op 16 september 2016 zijn vierde [Consumentenbeschermingsdag](#) in Parijs. Dit evenement is ook ge-livestreamed. De opname is te vinden [via deze link](#). Gabriel Bernardino, voorzitter van EIOPA en de huidige voorzitter van het gezamenlijk comité, opende de dag met een [welkomstwoord](#) en Oliver Guersent, Directeur-Generaal van DG Fisma [de keynote speech](#).

Verder waren er drie panels met bijzondere gasten die spraken over een aantal van de hoofdonderwerpen waar consumenten en toezichthouders tegen aan lopen:

- bestaat er vandaag binnen de EU een echte Europese markt voor financiële Retaildiensten, met andere woorden werkt het EU paspoort regime voor financiële producten en diensten?
- hoe zorgt Big Data voor een revolutie in de manier waarop producten en diensten in de markt worden gebracht?
- hoe gaan toezichthouders om met nieuwe uitdagingen: binnenkort treden regels in werking waardoor consumentenbescherming binnen de EU nieuwe vereisten stelt aan informatie voor financiële Retailconsumenten, verkoop stimulantia en beloningsafspraken voor verkopers?

Insurtech

In 2017 organiseert EIOPA een aantal rondetafelconferenties, met als thema "Insurtech". Het is de bedoeling van EIOPA om van verschillende belanghebbenden te leren hoe dit gebied evolueert, wat de voordelen en risico's zijn voor consumenten en de mogelijke obstakels voor goede innoverende handelswijzen. Uiteindelijk zullen de uitwisselingen ook bijdragen aan de ontwikkeling van een regelgevend kader waarin de hoogste standaard voor consumentenbescherming wordt bevorderd, zonder afbreuk te doen aan innovatie. Er moet hierbij worden opgemerkt dat MEP Cora van Nieuwenhuizen (ALDE, NL) [een eigen initiatiefverslag](#) aan het ontwikkelen is, getiteld 'Fintech: influence of technology on the future of the financial sector'. Het verschijnt in april 2017.

2016

December 2016	ECON Comité stemming over Securitatie (CR)	Europees Parlement
13/12/2016	Plenaire stemming over Securitatie (STS)	Europees Parlement
23/12/2016	Opinie in verband met bijkomende elementen PRIIPs RTS	Europese Commissie

2017

01/01/2017	Start voorzitterschap Malta	Raad van de EU
Eerste kwartaal 2017	Actieplan over Financiële Retaildiensten verwacht	Europese Commissie
Eerste kwartaal 2017	Mogelijke herziening PRIIPs RTS Level 2 voorstellen	Europese Commissie
17/01/2017	Plenaire stemming over Securitatie (CR)	Europees Parlement
Februari 2017	Deadline indienen technisch advies IDD aan Commissie	EIOPA
23/02/2017	Deadline indienen technisch advies IPID voorstellen aan Commissie	EIOPA
Maart 2017	Wijzigingsvoorstel gedelegeerde handeling SII 'infrastructure corporates'	Europese Commissie
22/03/2017	ECON comité stemming over aanpassing regelgeving durfkapitaalfondsen	Europees Parlement
April 2017	Voorstel voor Eigen Initiatief Rapport Fintech	Europees Parlement
Eerste helft 2017	Rapport over kwaliteit van omzetting SII	Europese Commissie
2017	Tussenbalans beoordeling Kapitaalmarktenunie	Europese Commissie
01/07/2017	Start voorzitterschap Estland	Raad van de EU
23/08/2017	Deadline publicatie richtsnoeren IBIP	EIOPA
31/10/2017	Deadline voor EIOPA om technisch advies betreft SII te verschaffen	EIOPA
2017	Mogelijk besluit beoordeling UFR methodologie	EIOPA
2017	Mogelijke aanneming EU Kader voor Persoonlijke Pensioenen	Europese Commissie

2018

01/01/2018	Beoordeling van SCR (SII)	Europese Commissie
01/01/2018	Start toepassing PRIIPs verordening	Lidstaten
18/01/2018	Start voorzitterschap Bulgarije	Raad van de EU
	Toepassing Richtlijnen van Remuneration Policies en Practices (Bankwezen) op voldoen of uitlegbasis	Banktoezichthouders EU
23/02/2018	Deadline omzetting IDD	Lidstaten
01/07/2018	Start voorzitterschap Oostenrijk	Raad van de EU
Eind 2018	Verwachte omzetting en toepassing IORP II richtlijn	Lidstaten
01/01/2019	Start voorzitterschap Roemenië	Raad van de EU
01/07/2019	Start voorzitterschap Finland	Raad van de EU
2020	Beoordeling van Solvency II richtlijn met focus op lange termijn garantiemaatregelen	Europese Commissie
01/01/2020	Start voorzitterschap Kroatië	Raad van de EU
01/07/2020	Start voorzitterschap Duitsland	Raad van de EU

AAE:	Actuarial Association of Europe
ALDE:	Alliance of Liberals and Democrats of Europe
BIPAR:	European Federation of Insurance Intermediaries
CMU:	Capital Markets Union
CRR:	Capital Requirements Regulation
DG FISMA:	Directoraat-generaal Financiële Instellingen, Stabiliteit en Markten
ECOFIN:	De Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ELTIF:	European Long Term Investment Fund
EP:	European Parliament
EPP:	European People's Party
ETA's:	Europese Toezichthoudende Autoriteiten (ESA's in het Engels)
ETS:	European Tracking-Service
EuSEF:	European Social Entrepreneurship Funds
EuVECA:	European Venture Capital Fund Regulation (Europese durfkapitaalfondsen)
IBIP:	Insurance-based investment products
IDD:	Insurance Distribution Directive
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provisions
IORP II:	Revision of IORP
ITS:	Implementing Technical Standard
IPID:	Insurance Product Information Document
KID:	Key Information Document
OII:	Omnibus II
PRIIPs:	Packaged Retail and Insurance-based Investment Products
PPP:	Personal Pension Products
REFIT:	Regulatory Fitness and Performance Programme
RFR:	Risk Free Rate
RTS:	Regulatory Technical Standards
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII:	Solvency II
SCR:	Solvency Capital Requirement
STS:	Simple, Transparent and Standardised Securitisations
TTYPE:	Track and Trace Your Pension in Europe
UFR:	Ultimate Forward Rate

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan twintig jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgerond op 27 november 2016

